

รวมเรื่องเล่ารูปธรรม
สุดยอดผู้นำชุมชนท้องถิ่นกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
และการควบคุมการบริโภคยาสูบและแอลกอฮอล์

วันพุธที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๓
ณ เวทีสุดยอดผู้นำชุมชนท้องถิ่น
“วาระ: ทศวรรษร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่”
ห้องประชุมจูบิเตอร์ ๔-๗ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี

สารบัญ

	หน้า
เรื่องที่ ๑ เครือข่ายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสตูล	๑
เรื่องที่ ๒ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต.บ้านในดง	๒
เรื่องที่ ๓ การจัดการสิ่งแวดล้อม พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติดงนาหมอน	๓
เรื่องที่ ๔ การจัดการสิ่งแวดล้อมตำบลบึงไค้	๔
เรื่องที่ ๕ การจัดการน้ำครบวงจร	๖
เรื่องที่ ๖ กิจกรรมลงแขก ลงคลอง	๗
เรื่องที่ ๗ นวัตกรรมธนาคารน้ำใต้ดินระบบเปิด ระบบปิด	๙
เรื่องที่ ๘ การจัดการขยะตำบลฝั่งแดง	๑๑
เรื่องที่ ๙ การจัดการขยะตำบลปรึก	๑๒
เรื่องที่ ๑๐ การแก้ปัญหาหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก P.M. ๒.๕	๑๓
เรื่องที่ ๑๑ เยาวชนหนองสนธิจิตอาสาพลัส	๑๔
เรื่องที่ ๑๒ การควบคุมการบริโภคยาสูบในมิติศาสนา	๑๕
เรื่องที่ ๑๓ การหนุนเสริมการควบคุมการบริโภคยาสูบและแอลกอฮอล์โดยชุมชน	๑๖

เรื่องที่ ๑ เครือข่ายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสตูล	
ชื่อวิทยากร: นายสมยศ ฤทธิธรรมนาถ	เบอร์โทรศัพท์:
ตำแหน่ง: นายกองคการบริหารส่วนตำบลนาทอน	พื้นที่: ต.นาทอน อ.ทุ่งหวา จ.สตูล
วลีเด็ด: รวมอนุรักษ์ จากหรงนภา ผ่านธรรณีและภฎา สุ่มหานที	
รายละเอียดการนำเสนอ	
<ul style="list-style-type: none"> - นาทอนตำบลสุขภาวะ สุขกาย ใจ สักคม ปัญญาหรือจิตวิญญูณ (ต้องดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่) ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน - โดยความร่วมมือของ ๔+๑ (ท้องถิ่น ท้องถิ่น ศาสนา ภาคประชาชน + รัฐบาลและเอกชน) - จัดการร่วมมืออนุรักษ์ จากจากหรงนภา ผ่านธรรณีและภฎา สุ่มหานที - จัดการ ๖ เรื่อง ดิน น้ำ ป่า ขยะ ทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่ง และท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น <ol style="list-style-type: none"> ๑. ทสม. ๕% ของทุกหมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพ ๑๕๐ คน ๒. เกิดพื้นที่เชี่ยวชาญและนวัตกรรมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ๓. เกิดแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกันระหว่าง ทสม. กับ อปท. ๔. เกิดการท่องเที่ยวความดิงามเชิงนิเวศน์ 	

เรื่องที่ ๒ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต.บ้านในดง	
ชื่อวิทยากร: ร.ต.เชษฐ เกษสุริยงค	เบอร์โทรศัพท์:
ตำแหน่ง: ประชาชนชาวบ้าน	พื้นที่: ต.บ้านในดง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
วลีเด็ด:	
รายละเอียดการนำเสนอ	
<ul style="list-style-type: none"> - เห็นขยะเกิดขึ้นตามเส้นทางสัญจรในชุมชนของตนเอง อยากให้ชุมชนของตนเองสะอาดและสวยงาม และเป็นชุมชนเล็กๆ - จึงดำเนินการร่วมกับผู้นำชุมชนและประชาชน - จัดตั้งกลุ่มโคมมิไประธาน รองประธาน เกร็ดญญิก และกรรมการ - จัดตั้งกลุ่มขึ้นมา ๕ กลุ่ม ๑.กลุ่มดำเนินการ ๒.กลุ่มควบคุม ๓.กลุ่มบริหาร ๔.กลุ่มดูแลสิ่งแวดล้อม ๕.กลุ่มบ้านต้นแบบ - จัดตั้งแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงาน และบ้านต้นแบบ - ให้ปลูกผักแบบอินทรีย์ทุกครัวเรือน ได้รับรางวัลหมู่บ้านขยะเป็นศูนย์ 	

เรื่องที่ ๓ การจัดการสิ่งแวดล้อม พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติดงนามน
ชื่อวิทยากร: จ.อ.สุภากร ภารสวัสดิ์ เบอร์โทรศัพท์: ๐๙๕-๒๒๓๘๘๘๘
ตำแหน่ง: นักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พื้นที่: องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสมบูน อำเภออมลากลาง จังหวัดกาฬสินธุ์
วลีเด็ด: “โคกสมบูนชุมชนเก่าแก่ รักษาแนวป่า อาสาพิทักษ์ถิ่น ดินอุดมสมบูน เกื้อกูลศาสนา กษัตราเกิดไว้ รักชาติไทยยิ่งชีวิต”
รายละเอียดการนำเสนอ
<p>ป่าสงวนแห่งชาติดงนามน มีพื้นที่โดยรวมประมาณ ๑๒,๕๕๐ ไร่ พื้นที่ติดต่อกับอำเภอของจังหวัดกาฬสินธุ์ และหนึ่งอำเภอของจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งนี้ตำบลโคกสมบูน อำเภออมลากลาง จังหวัดกาฬสินธุ์ ก็มีพื้นที่ในการรวมดูแลรักษาป่าผืนนี้เช่นเดียวกัน</p> <p>จากการที่ผืนป่าแห่งนี้มีพื้นที่กว้างใหญ่และจากการที่มีประชาชนใช้ประโยชน์จากป่ากันอย่างมากมาย ผลกระทบที่เกิดกับป่าก็ตามมาเช่นเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น ทรัพยากรป่าไม้ลดลง ไฟป่าและหมอกควัน การรุกคืบพื้นที่ป่า ความแห้งแล้ง เป็นต้นด้วยสาเหตุดังกล่าว ชาวตำบลโคกสมบูนจึงได้ร่วมมือกันทุกภาคส่วนสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ฟื้นฟูผืนป่าแห่งนี้ ประกอบด้วย ศูนย์ป่าไม้จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ กอ.รมน. จังหวัดกาฬสินธุ์ สถานศึกษาในพื้นที่ เครือข่ายราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสป.) หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งห้าแห่ง โดย อบต.โคกสมบูน เป็นแกนนำในการประสานงานการจัดตั้งเครือข่าย การจัดประชุม ศึกษาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการอนุรักษ์ป่า จนตกผลึกเกิดเป็นนวัตกรรม “ธรรมนูญการบริหารจัดการป่าสงวนแห่งชาติดงนามน” และประกาศใช้โดยประชาชนรายรอบป่าได้ยึดถือปฏิบัติเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน</p> <p>ผลที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนจากการที่ผู้นำในชุมชนทุกแขนงได้ร่วมมือกันสร้างเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ อันดับแรก เกิดความรู้รักสามัคคีของคนในชุมชนลดการทะเลาะเบาะแว้งเพราะชุมชนรวมไปถึงผู้ใช้ประโยชน์จากป่าได้ยึดธรรมนูญที่กำหนดร่วมกันนำไปปฏิบัติ และเครือข่ายความร่วมมือได้ช่วยกันฟื้นฟูส่งเสริมให้เกิดพื้นที่สีเขียวในป่า เช่นการบวชป่า การปลูกป่าทดแทน การรวมกันลาดตระเวนป้องกันและรักษาป่า และสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันกับป่าได้อย่างยั่งยืน ทำให้ป่าสงวนแห่งชาติดงนามน มีความอุดมสมบูรณ์พูนผล สร้างแหล่งอาหารเป็นซูปเปอร์มาเก็ตขนาดใหญ่และผลิตอากาศอันบริสุทธิ์ให้กับชุมชน</p>

เรื่องที่ ๔ การจัดการสิ่งแวดล้อมตำบลบึงไค้	
ชื่อวิทยากร: นายสุทัศน์ บานเย็น	เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๒-๕๑๙๒๖๕๒
ตำแหน่ง: นายกเทศมนตรีตำบลบึงไค้	พื้นที่: ต.บึงไค้ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
วลีเด็ด: “ผู้นำทำก่อน เรียบง่าย ใช้ได้ดี ไม่ท้อต่อเนื่อง เมื่อผู้คนยังท้อ โหย เรื่องสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่เรื่องสำคัญสำหรับเขา”	
รายละเอียดการนำเสนอ	
<p>ประเด็นการนำเสนอ การแก้ไขปัญหาไฟป่า ฝุ่นควัน จากการเผาซังข้าวโพด</p> <p>แนะนำตัว สวัสดีครับ ผม สุทัศน์ บานเย็น นายกเทศมนตรีตำบลบึงไค้ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีโอกาสได้รับใช้พี่น้องประชาชน มาแล้ว ๘ ปี ตำบลบึงไค้ เป็นตำบลในหุบเขา มีพื้นที่ ๒๕๘.๔๐ ตารางกิโลเมตร มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ จำนวนประชากร ๑๓,๙๕๕ คน ๑๖ หมู่บ้าน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร</p> <p>สถานการณ์ ทุกท่านครับ จากสถานการณ์ปัญหาไฟป่า ฝุ่นควัน ในปี พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๕๙ พื้นที่ตำบลบึงไค้ เกิดปัญหาความรุนแรงจากภาวะมลพิษทางอากาศ ฝุ่นควันปกคลุมในพื้นที่ ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน ทั้งในด้านสุขภาพ และเศรษฐกิจ และหนึ่งในสาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดจากภาคการเกษตรจากการปลูกข้าวโพด การเผาซังข้าวโพดในฤดูเก็บเกี่ยว ทำให้เกิดจุดความร้อนสูง ฝุ่นควัน pm ๒.๕ เกินค่ามาตรฐาน</p> <p>ตำบลบึงไค้ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๘๐ เป็นผู้ปลูกทำไร่ข้าวโพด คิดเป็นร้อยละ ๖๐ มีพื้นที่ในการปลูกข้าวโพด จำนวน ๑๗,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ ไร่/ปี เกิดเป็นซังข้าวโพด ประมาณ ๒.๕ ล้าน กิโลกรัม/ปี ที่เกิดการเผาและเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาฝุ่นควันในพื้นที่</p> <p>กระบวนการจัดการ จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ผมเองในฐานะผู้นำท้องถิ่น ในฐานะนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชน รู้สึกถึงความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้อาสาเข้ามา ที่จะต้องแก้ไขปัญหา และตอบสนองนโยบายภาครัฐ จึงได้ประสานผู้นำในพื้นที่ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน อสม. รพ.สต.๗ ผู้มีส่วนได้เสีย ตัวแทนผู้ปลูกข้าวโพด ตัวแทนผู้จำหน่าย ข้าวโพด เชิญประชุมเปิดสถานการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>ผลจากการประชุม เกิดแนวทางในการจัดการปัญหา จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตถ่านอัดแท่งจากซังข้าวโพด และได้ประสานภาคีเครือข่าย หน่วยงานภาครัฐ (พลังงานจังหวัด) เป็นจุดเปลี่ยนในการพัฒนา ได้เครื่องมือที่สำคัญ คือเทคโนโลยีถังเผาซังข้าวโพดแบบไรควัน เครื่องบดละเอียดถ่าน เครื่องผสม เครื่องอัดแท่ง และเตาอบพลังงานแสงอาทิตย์ นำไปสู่การสร้างการเรียนรู้ ขยายจากระดับหมู่บ้าน เกิดสมาชิกจำนวน ๒๐๐ ครอบครัว และสามารถสร้างเป็นศูนย์เรียนรู้ เกิดการจัดการองค์ความรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน เข้าศึกษาดูงาน และจำนวน ๑๘ ครั้ง จัดนิทรรศการแสดงผลงานจำนวน ๕ ครั้ง วิทยากรนอกพื้นที่ ๕ ครั้ง ต้อนรับ รมต.พลังงาน ๑ ครั้ง รับการประเมิน ๓ ครั้ง และออกรายการทีวี ๓ ครั้ง</p> <p>ผลจากภาวะผู้นำ จากการดำเนินการผลที่เห็นได้ชัด คือ เกิดผู้นำกลุ่มจากผู้ปลูกข้าวโพด กลายเป็นผู้นำตามธรรมชาติเกิดการมีส่วนร่วม กับภาคีเครือข่าย ไม่ว่าจะเป็น กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน รพ.สต. อสม. โรงเรียนเกษตรตำบล พลังงานจังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ที่มาต่อยอดจัดการในส่วนของใบและต้นข้าวโพด เกิดการสร้างการเรียนรู้ ผ่านศูนย์เรียนรู้วิสาหกิจชุมชน ที่มีกระบวนการถ่ายทอดจากหมู่บ้าน ไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง ขยายฐานสมาชิก และการผลิตเพิ่มมากขึ้นเกิดการสร้างงาน รายได้ ผลิตภัณฑ์ชุมชนถ่านอัดแท่ง สร้างรายได้ลดรายจ่าย ครัวเรือนผู้ปลูกข้าวโพดได้ใช้พลังงานสะอาด ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และผมกล้ากล่าวได้ว่า ตำบลบึงไค้ไม่มีการเผาซังข้าวโพด หรือลดการเผาจากซังข้าวโพดได้ ๑๐๐ % จากการแก้ปัญหาได้ตรงจุด เราได้ส่งผลงานเข้าประกวดได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดนวัตกรรมท้องถิ่นยอดเยี่ยม ระดับจังหวัด และ รางวัลชนะเลิศ สุดยอดคนพลังงานสาขาโครงการพลังงานชุมชนแบบมีส่วนร่วมยอดเยี่ยมระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ บทสรุป จากเรื่องราวทั้งหมดที่ได้นำเสนอ จะเห็นได้ว่า ผมเองได้แสดงบทบาทหน้าที่ ในการประสาน สร้างความเข้าใจ กระตุ้นการมีส่วนร่วม ดึงศักยภาพของทุกภาคส่วนเข้ามาจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ จึงขอเชิญชวนท่านผู้นำ ผู้ร่วมเวทีในครั้งนี้ ได้ลุกขึ้นมาจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่</p>	

เรื่องที่ ๔ การจัดการสิ่งแวดล้อมตำบลบึงไค้	
ชื่อวิทยากร: นายสุทัศน์ บานเย็น	เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๒-๕๑๙๒๖๕๒
ตำแหน่ง: นายกเทศมนตรีตำบลบึงไค้	พื้นที่: ต.บึงไค้ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
วลีเด็ด: “ผู้นำทำก่อน เรียบง่าย ใช้ได้ดี ไม่ท้อต่อเนือง เมื่อผู้คนยังหิวโหย เรื่องสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่เรื่องสำคัญสำหรับเขา”	
รายละเอียดการนำเสนอ	
ของทาน โดยเริ่มจากตัวทานเอง “ผู้นำทำก่อน เรียบง่าย ใช้ได้ดี ไม่ท้อต่อเนือง” “เมื่อผู้คนยังหิวโหย เรื่องสิ่งแวดล้อมไม่ใช่เรื่องสำคัญสำหรับเขา” สวัสดิ์ครับ	

เรื่องที่ ๕ การจัดการน้ำครบวงจร	
ชื่อ Case กระตุ้น : นายदनุพร ชูโชติ	เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๗-๘๘๗๕๕๙๑
ตำแหน่ง: นักพัฒนาชุมชน	พื้นที่: องค์การบริหารส่วนตำบลขอนหาด อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช
เนื้อหาโดยสังเขป	
<p>๑. น้ำเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตปริมาณน้ำที่มีมากเกินไปจนความจำเป็น ขาดแคลนปริมาณ หรือน้ำเสีย ย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนเป็นระบบลูกโซ่ อนาคต. ขอนหาด ได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการน้ำ ให้เพียงพอต่อการใช้ น้ำ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด เช่น น้ำท่วมขัง น้ำเสีย และช่วงฤดูแล้งไม่ให้น้ำขาดแคลนน้ำ จึงมีแนวคิดในการบริหารจัดการน้ำโดยการสร้างแหล่งสาธิตระบบ จัดการน้ำครบวงจร ณ บริเวณข้างสำนักงาน อนาคต. ขอนหาด โดยยึดหลักแนวคิดสร้างระบบเติมน้ำสู่ดิน แบบระบบเปิดและระบบปิด รูปแบบธนาคารน้ำใต้ดิน (บารายคัลเจอร์) โดยการขุดหลุมบ่อ ขนาด ๑x๑x๑.๕ เมตร และเติมหิน อิฐหัก เศษวัสดุ ยางรถยนต์ จนเต็มบ่อแล้วคลุมด้วยสแลม ปูทับด้วยหินเกร็ด มีท่อระบายอากาศตรงกลางบ่อ ท่อ PVC ขนาด ๒ นิ้ว และสร้างทางระบายน้ำขนาดกว้าง ๓๐ ซม. ลึก ๓๐ ซม. เติมหินให้เต็มทางระบายน้ำที่เชื่อมต่อกัน ระหว่างหลุมและต่อรับน้ำจากที่น้ำท่วมขัง และจากอาคารบ้านเรือน เพื่อรองรับน้ำชะล้างจากครัว/ห้องน้ำ ไหลผ่านทางระบายน้ำที่มีหินเป็นชั้นกรอง ก่อนไหลลงหลุม ธนาคารน้ำใต้ดิน และมีการสร้างแก้มลิงโดยการขุดหลุมบ่อสระน้ำขนาด ๑๐x๒๐x๒ เมตร จำนวน ๒ บ่อ เพื่อเก็บกักน้ำในระดับผิวดินและขุดเชื่อมต่อกับทางน้ำกับคูคลองย่อยเชื่อมกับชลประทานเพื่อเติมและระบายน้ำสู่ภายนอกป้องกันน้ำท่วมขังอีกทางเลือก น้ำที่ถูกเติมไว้ในระบบใต้ดินมีการขุดเจาะเพื่อดึงน้ำชั้นใต้ดินมาใช้โดยมีระบบโซลาเซลล์พลังงานจากแสงอาทิตย์ดูดน้ำจากบ่อมาใช้</p> <p>๒. หลักแนวคิดจากจุดสาธิตจัดการน้ำครบวงจรเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง น้ำเสีย และการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง จึงนำไปสู่การบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของประชาชนในพื้นที่โดยยึดหลักธรรมชาติ การเติมน้ำกลับสู่ดินในช่วงที่มีปริมาณน้ำมากและเวียนน้ำกลับมาใช้เมื่อต้องการ</p> <p>๓. จากผลสำเร็จจัดการน้ำครบวงจรจึงขยายไปสู่ระดับครัวเรือนนำร่อง ๙ หมู่บ้านๆละ ๑๐ ครัวเรือนต้นแบบนำร่องจัดการน้ำโดยขุดหลุมบ่อเก็บน้ำพร้อมสร้างรางระบายน้ำที่มีชั้นหินกรองน้ำเสีย โดยเชื่อมต่อกับครัว/ห้องน้ำถือเป็นกรองของเสียในเบื้องต้นก่อนไหลผ่านระบบรางน้ำลงสู่บ่อเก็บกักน้ำใต้ดิน และขยายผลให้ครูนักเรียนผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลองค์การบริหารส่วนตำบลขอนหาด ๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อนาคต. ขอนหาด ในการจัดการน้ำครบวงจรและกำจัดน้ำเสียจากการใช้น้ำในโรงเรียนซึ่งได้รับความร่วมมือ จากครู ผู้ปกครอง นักเรียน ที่ร่วมมือกันทำและนำไปปรับใช้ที่บ้านของตน</p>	

เรื่องที่ ๖ กิจกรรมลงแขก ลงคลอง
ชื่อ Case กระตุ่น : นางชฎานุช วิมลประดิษฐ์ เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๖-๘๐๙๔๙๕๕๙
ตำแหน่ง: ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๙ บ้านบางกล้วย ตำบลบางคนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
พื้นที่: องค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
เนื้อหาโดยสังเขป
<p>- สืบเนื่องจากบริบทพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที ครอบคลุม ๒ ตำบล ได้แก่ตำบลบางคนที และตำบลยายแพ่ง รวมทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน ประชากรรวม ๓,๓๑๗ คน จำนวน ๑,๑๓๓ ครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวนมะพร้าวเป็นแบบร่องสวน และสภาพพื้นที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติคลองลำประโดงแหล่งน้ำสาขาแม่น้ำแม่กลอง ถึง ๓๖ คลอง ซึ่งราว ๒๐ ปีก่อนสภาพแม่น้ำคลองยังใสสะอาด โดยลำคลองคือเส้นทางสัญจรหลัก มีการสัญจรทางน้ำ มีวิถีชีวิตริมคลองโดยบ้านเรือนหันหน้าสู่คลอง เช่นเดียวกับกับวิถีชีวิตชนบทริมคลองทั่วไป แต่ภายหลังเมื่อสภาพทางสังคมเปลี่ยนไป ชาวบ้านนิยมสัญจรทางถนนมากขึ้น มีการก่อสร้างถนนหนทางมากขึ้น จากริมคลองหน้าบ้าน ก็กลายเป็นคลองหลังบ้าน ความเอาใจใส่ดูแลแหล่งน้ำก็ลดน้อยลง ลำคลองเกิดการตื้นเขิน วัชพืชในคลองเพิ่มมากขึ้น การทิ้งขยะ และ ทิ้งน้ำเสียจากการประกอบอาชีพทำมะพร้าวชาว เกิดโฮมสเตย์ขึ้นมากมายมีการทิ้งน้ำเสียลงสู่ลำคลอง ทำให้ลำคลองไม่สามารถสัญจรทางน้ำได้ น้ำตื้นเขินไม่สามารถเข้าถึงร่องสวนในการทำ การเกษตร แหล่งอาหารทางธรรมชาติที่เคยอุดมสมบูรณ์ และระบบนิเวศหายไป ส่งผลให้ไม่สามารถนำน้ำ มาอุปโภค-บริโภคได้ ชุมชนจึงได้แก้ปัญหา โดยผู้นำลุกขึ้นมา นำคิด นำทำ ดังนี้</p> <p>- พ.ศ.๒๕๓๕ ชุมชนบ้านยายแพ่ง หมู่ ๕ ร่วมกันดูแลคูคลอง โดยการช่วยกันทำความสะอาดเก็บวัชพืช คลอง กำจัดขยะ ปรับปรุงภูมิทัศน์สองฝั่งคลองโดยเริ่มจัดการปัญหาโดยชุมชน และดำเนินการต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างให้หมู่บ้านอื่น</p> <p>- พ.ศ.๒๕๕๕ นำโดยท่านนายกเรณู เล็กนิมิตร ได้สร้างการมีส่วนร่วมโดยผู้นำท้องถิ่นท้องถิ่น ทั้ง ๒ ตำบล ๑๓ หมู่บ้าน ร่วมกันทำกิจกรรมลงแขก ลงคลอง เพื่อให้เกิดความรักสามัคคี ประกอบกับนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร ให้ทำโครงการคลองสวย น้ำใส</p> <p>- สร้างการเรียนรู้โดยนำเด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม ให้ความรู้สึกรักหวงแหนรักบ้านเกิดมีการประชุม วางแผน กำหนดกฎ กติกา วันที่จัดทำกิจกรรมลงแขก ลงคลอง และกำหนดคลองที่จะลง เดือนละ ๑ ครั้ง โดยผู้นำเข้าร่วมประมาณครั้งละ ๘๐-๑๐๐ คน โดยไม่มีงบประมาณจากหน่วยงานสนับสนุน ผู้นำต้อง จ่ายเงินคนละ ๑๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่ม ถ้าผู้นำไม่สามารถมาร่วมกิจกรรมได้จะต้องหาคน มาแทน หรือจ่ายเงิน ๒๐๐ บาท</p> <p>- พ.ศ. ๒๕๕๐ เกิดโครงการหมู่บ้านน้อมอง ลำคลองน้ำใส โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที สภา องค์กรชุมชนตำบลบางคนที และพัฒนาชุมชนตำบลบางคนที เพื่อสร้างความตระหนักให้ประชาชนช่วยกัน อนุรักษ์ลำคลองให้สะอาดสวยงาม</p> <p>- พ.ศ.๒๕๖๒ องค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที ได้รับรางวัลชนะเลิศจังหวัดสะอาด ประเภทกิจกรรมลง แขก ลงคลอง</p> <p>- พ.ศ.๒๕๖๓ เกิดโครงการแห่เทียนพรรษาทางน้ำในระดับอำเภอบางคนที และมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทางน้ำ</p> <p>- ปัจจุบัน ประเพณีลอยกระทงสายกาบกล้วย ถือเป็นเสน่ห์แห่งสายน้ำของจังหวัดสมุทรสงคราม โดยการดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ประสบผลสำเร็จ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือผู้นำ โดย คุณลักษณะของผู้นำที่สำคัญและจำเป็นมากที่สุด ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑.ผู้นำจะต้องเป็นต้นแบบในการนำคิด นำทำ ทำเป็นตัวอย่าง ๒.สร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน พึ่งประชาชนจิตอาสา ๓.ผู้นำต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ สร้างการยอมรับของคนในชุมชน ๔.สร้างคนรุ่นใหม่มาแทน โดยเยาวชนรวมเป็นแกนนำ ๕.สร้างเครือข่ายพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและเกิดจิตสำนึกร่วมกัน <p>องค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที กำหนดทิศทางขับเคลื่อนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โดย</p>

เรื่องที่ ๖ กิจกรรมลงแขก ลงคลอง
ชื่อ Case กระตุ่น : นางชญาอนุช วิมลประดิษฐ์ เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๖-๘๐๙๔๙๕๕
ตำแหน่ง: ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๙ บ้านบางกล้วย ตำบลบางคนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พื้นที่: องค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
เนื้อหาโดยสังเขป
<p>๑. สร้างการเรียนรู้ให้ ๔ องค์กรหลัก (ท้องถิ่น ท้องที่ แกนนำประชาชนจิตอาสา หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำทางศาสนา เด็กและเยาวชน) และเครือข่ายภายนอกโดยใช้พื้นที่ อบต.บางคนทีเป็นพื้นที่เรียนรู้</p> <p>๒. บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่เพื่อการอนุรักษ์ และรักษาแม่น้ำคูคลองเป็นไปอย่างต่อเนื่องจากรุ่นสู่รุ่น</p> <p>๓. ขยายผลการดำเนินงานครอบคลุมถึงการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาน้ำเสียในคูคลอง</p> <p>๔. ขยายการดำเนินงานเพื่อสร้างระบบนิเวศที่สมบูรณ์ และสร้างแหล่งอาหารให้กับคนในชุมชนโดยการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในวาระสำคัญ โดยให้ความสำคัญกับการขยายพันธุ์กุ้งแม่น้ำให้เป็นอาหารขึ้นชื่อของชุมชน เนื่องจากเป็นพื้นที่เหมาะสมมีความอุดมสมบูรณ์ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน รวมไปถึงการสืบสานและถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการจับกุ้งแม่น้ำให้คงอยู่กับชุมชน</p>

เรื่องที่ ๗ นวัตกรรมธนาคารน้ำใต้ดินระบบเปิด ระบบปิด
ชื่อ Case กระตุ่น : เรื่องการจัดการน้ำด้วยนวัตกรรมธนาคารน้ำใต้ดินระบบเปิด ระบบปิด
เบอร์โทรศัพท์: -๐๙๘-๖๓๑๗๘๕
ตำแหน่ง: นายกองคการบริหารส่วนตำบลยางซึก พื้นที่ตำบลยางซึก ๔๘ ตร.กม.
เนื้อหาโดยสังเขป
<p>ธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิด</p> <p>ธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิด เป็นอีกองค์ประกอบสำคัญของการทำธนาคารน้ำใต้ดินให้สมบูรณ์ เพราะธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดมีหน้าที่ในการเติมน้ำลงดิน โดยนำน้ำที่มีบนดินลงสู่ใต้ดินอย่างรวดเร็ว เพราะโดยทั่วไป น้ำที่อยู่บนผิวดินกว่าจะซึมซับลงในชั้นดินแต่ละชั้นต้องใช้เวลามาก เนื่องจากชั้นผิวดินมีอากาศแทรกอยู่ ทำให้การซึมซับน้ำลงดินได้ช้า</p> <p>การทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิด เป็นการเปิดช่องผิวดินเพื่อการเติมน้ำลงใต้ดินโดยตรงในระดับบนสุดของเปลือกโลกชั้นผิวดิน โดยน้ำที่เติมลงสู่ใต้ดินเป็นน้ำเหลือใช้และน้ำที่เกินจากความต้องการ เช่น น้ำฝน ที่ตกลงมาบนพื้นดินจำนวนมากเกินกว่าที่บ่อใช้รองรับน้ำฝนได้ ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขัง หากสะสมนานจะกลายเป็นน้ำเสีย ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศหรือสุขภาพของผู้คนในชุมชน</p> <p>หลักการทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิด คือการเก็บน้ำไว้ใต้ดิน แต่ไม่ทะลุชั้นดินเหนียวลงไปสู่ชั้นหินอุ้มน้ำ โดยมีเป้าหมายสร้างความชุ่มชื้นให้กับดิน แก้ปัญหาน้ำท่วมขัง ลดการไหลบ่าของน้ำ และแก้ไขปัญหาหน้าเฝ้าเสีย การเก็บน้ำด้วยวิธีนี้ จะไม่สามารถนำน้ำขึ้นมาใช้ได้โดยตรง แต่กรณีพื้นที่ใกล้เคียงกับระบบปิดนี้มีบ่อน้ำตื้นหรือบ่อน้ำซับ ความชุ่มชื้นของดินจะส่งผลทำให้น้ำในบ่อดังกล่าวมีปริมาณน้ำมากขึ้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ หรือในบางพื้นที่สามารถขุดบ่อน้ำตื้นได้ในระดับไม่เกิน ๒-๓ เมตร อาจจะมีน้ำใช้ได้ตลอดทั้งปี</p> <p>การทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดสามารถทำได้ทั้งในพื้นที่ที่เป็นชุมชนเมืองและชุมชนชนบท เนื่องจากปัจจุบันชุมชนเมืองขยายตัวอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มีการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนและถนนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้บ้านเรือนที่อยู่ในพื้นที่ระดับต่ำกว่าเกิดความเสียหายในเรื่องน้ำท่วมขัง การระบายน้ำ หรือน้ำเฝ้าเสีย สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน การทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาน้ำเสียที่ท่วมขังในชุมชนเมือง</p> <p>ขณะเดียวกันแนวคิดนี้ จะช่วยแก้ไขปัญหาที่ท่วมขังและปัญหาขาดแคลนน้ำหรือสร้างความชุ่มชื้นในพื้นที่เกษตรกรรมได้อีกด้วย ปกติแล้วพื้นที่การเกษตรแต่ละปีมักจะมีฝนตกอยู่ ๕-๖ เดือน ในพื้นที่ ๑ ไร่จะรับน้ำฝนที่ตกลงมาได้ราว ๒,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร น้ำฝนที่ตกจากที่สูงไหลลงพื้นที่ต่ำ พื้นที่สูงจึงไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ ขณะที่พื้นที่ต่ำกลายเป็นแหล่งรวมน้ำฝนจนเกิดปัญหาน้ำท่วมขัง การทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิดในพื้นที่การเกษตรจึงช่วยเก็บน้ำส่วนเกินลงสู่ใต้ดิน นอกจากลดปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มแล้ว ยังช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้พื้นที่การเกษตรอีกด้วย</p> <p>๒. เป็นการแก้ปัญหาทั้งระบบ โดยเฉพาะเรื่องน้ำ เพราะน้ำคือชีวิต ต้องมีผู้นำชุมชนและพื้นที่จัดทำแผนประชาคมเรียงลำดับความจำเป็นก่อนหลังเพราะฉะนั้นปัญหาน้ำจึงเป็นปัญหาหลักในพื้นที่โดยใช้ภาคีเครือข่าย เข้ามามีส่วนรวมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและขับเคลื่อน</p> <p>๓. เมื่อเรามีการจัดการในระบบนี้แล้ว การพบปัญหาในสิ่งแวดล้อมจะลดน้อยลงตาม รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาลูกน้ำยุงลายและกลิ่นไม่พึงประสงค์ของน้ำเสีย</p>

เรื่องที่ ๘ การจัดการขยะตำบลฝึ้งแดด	
ชื่อ Case กระตุ่น :	เบอร์โทรศัพท์:
นายสวัสดิ์ แกลงศรี	๐๘๑-๙๕๔๐-๖๙๓
ตำแหน่ง:	พื้นที่:
ป.ทต. ฝึ้งแดด	อ.เมือง จ.มุกดาหาร
เนื้อหาโดยสังเขป	
<p>ทต.ฝึ้งแดดมีอำนาจหน้าที่ในการรักษาสิ่งแวดล้อมตามตามพรบ. จัดตั้งเทศบาล สิ่งที่ต้องทำเพื่อความสะอาด ปลอดภัยติดต่อ จึงได้ดำเนินการตามโครงการหมู่บ้านปลอดขยะ (Zero Waste) โดยกำหนด ๑ ครั้วเรือน หนึ่งเสวียนล้อมรอบต้นไม้ เพื่อเก็บใบไม้ในเสวียนให้เป็นปุ๋ยต้นไม้ ดำเนินการติดตั้งถังขยะไม่มีวันเต็มทุกครั้วเรือน (เป็นถังขยะเจาะกัน) มีจุดรวบรวมขยะอันตรายประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ อบจ. มุกดาหารนำไปกำจัดตามหลักสุขาภิบาลต่อไป คุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำต้องตั้งใจเอาใจใส่รับผิดชอบหน้าที่ ทิศทางของเครือข่ายร่วมสร้างในการจัดการสิ่งแวดล้อม อยากให้เกิดเป็นหมู่บ้านต้นแบบที่ปลอดขยะและพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ครบทุกหมู่บ้านในเขตตำบล</p>	

เรื่องที่ ๙ การจัดการขยะตำบลปริก	
ชื่อ Case กระตุ่น : นางผู้สติ หมดอาค้ำ	เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๔-๘๕๕๕๒๘
ตำแหน่ง: พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	พื้นที่: ทต.ปริก จ.สงขลา
เนื้อหาโดยสังเขป	
<p>จากปัญหาขยะเกลื่อนเมืองของเทศบาลตำบลปริก ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ ชวงนายสุรียา ยีขุน นายกเทศมนตรีตำบลปริก ลงพื้นที่หาเสียงพบปัญหา ทุกอย่างถูกทิ้งลงในถังขยะเทศบาล ท่านจึงมีนโยบายการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและมีแนวคิดการจัดการขยะฐานศูนย์ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ในฐานะผู้ปฏิบัติที่จะต้องเป็นผู้นำให้กับองค์กร คริวเรือนชุมชนในการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และให้เหลือปลายทางน้อยที่สุด เชิญชุมชนค้นหาปัญหา สร้างความเข้าใจ วางแผนร่วมกัน ของคนในคริวเรือน ชุมชนและให้แยกขยะตามนโยบายของเทศบาลโดยมีเครือข่ายด้านวิชาการ เช่นมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมภาค ที่๑๖ สงขลา สร้างความรู้ความเข้าใจของคนในชุมชน การจัดการขยะกลางทางจะเป็นบทบาทที่คริวเรือนและชุมชนต้องนำขยะแปลงให้เป็นมูลค้เช่น ทำปุ๋ย ทำน้ำหมัก ทำแก๊สชีวภาพ ให้อาหารสัตว์ ขยะรีไซเคิล เข้ากองทุนขยะมีบุญหรือธนาคารขยะในโรงเรียน ซึ่งการจัดการขยะปลายทางของเทศบาลตำบลปริกเป็นภารกิจของกองธารณสุขที่จะต้องนำนโยบายของเทศบาลหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่๑๐ และหลักยุทธศาสตร์เทศบาลคาร์บอนต่ำมาใช้ในการจัดการขยะปลายทางทางโดยเทศบาลจะมีเนื้อที่บ่อ ๘ ไร่มีเนื้อที่ ๒ ไร่ที่เป็น บ่อขยะอีก ๖ ไร่จะปลูกไม้ยืนต้นปลูกผักพื้นบ้านแปลงเกษตรสาธิต ใ้กันลมเพื่อเป็นวินเบรก ให้กับบ่อขยะเพื่อกันลมพัดปลิวไปยังพื้นที่รายรอบและมีการนำน้ำหมักชีวภาพที่ได้จากการคัดแยกขยะอินทรีย์ฉีดบ่อขยะทุก ๑๔ วันโดยรดดับเพลิงของเทศบาลตำบลปริก ภายใต้การบริหารงานสู่การปฏิบัติเทศบาลจะมีจุดเด่นของผู้บริหาร องค์กร และเจ้าหน้าที่ ตลอดคนในชุมชนที่จะร่วมด้วยช่วยกัน รักบ้านเกิดตนเองคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนรับผิดชอบต่อหน้าที่ตนเองเรียนรู้ที่จะพัฒนางานและร่วมสร้างเครือข่ายการจัดการขยะให้เกิดการขยายเพิ่มขึ้นในระดับคริวเรือนและชุมชน ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานของเทศบาลตำบลปริก ในเรื่องการจัดการขยะเกิดคริวเรือนต้นแบบการจัดการขยะสู่พลังงานทดแทน กองทุนขยะมีทุกมีสยิดในเขตเทศบาลทั้ง๗ แห่ง มีศูนย์เรียนรู้บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงของเทศบาลตำบลปริก ธนาคารขยะ ซึ่งเราสามารถเป็นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้คนในชุมชน อกท.ใกล้เคียงที่สนใจ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเขตเทศบาลตำบลปริก ณ วันนี้สามารถลด ขยะจากวันละ ๘ ตันเหลือวันละ ๓.๕ ตัน ปัญหาการจัดการขยะเป็นเรื่องของทุกคนที่จะต้องเริ่มต้นด้วยตนเองและขยายไปยังคริวเรือน องค์กร หรือชุมชนในพื้นที่ถ้าต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถเชิญได้ที่เทศบาลตำบลปริก “บ่อขยะไร้กลิ่นเชิญได้ที่เทศบาลตำบลปริกคะ”</p>	

เรื่องที่ ๑๐ การแก้ปัญหาหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก P.M. ๒.๕	
ชื่อ Case กระตุ้น : นางมาลี จันทรจ่อม	เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๑-๗๘๓๐๖๔๑
ตำแหน่ง: รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวเสือ	พื้นที่: องค์การบริหารส่วนตำบลหัวเสือ
เนื้อหาโดยสังเขป	
<p>๑) บทบาทผลงานสำคัญของผู้นำที่ต้องทำ/การทำในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในการแก้ปัญหาหมอกควันและไฟป่า</p> <p>ที่ต้องทำ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ๒. การสร้างจิตสำนึกสาธารณะ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ๓. การประสานเครือข่ายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ๔. การบูรณาการทำงานร่วมกับทุนทางสังคมทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ๕. การสร้างกฎ กติกา เพื่อขับเคลื่อนงานเพื่อแก้ปัญหาไฟป่า หมอกควัน <p>ที่ควรทำ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การเสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี ๒. ทำตามกฎหมาย ระเบียบ กติกาอย่างเคร่งครัด ๓. เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมประสานงานเพื่อสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง ๔. การระดมทุนทางสังคม เพื่อให้ความช่วยเหลือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ เช่น การจัดสวัสดิการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง <p>๑) ทิศทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดทำนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการแก้ปัญหาไฟป่า หมอกควันอย่างจริงจัง ๒. การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดมความคิดเพื่อนำปัญหาเข้าสู่เวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำปัญหาเรื่องไฟป่า หมอกควันให้เป็นปัญหาที่ทุกคนต้องขับเคลื่อนการแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน <p>๒) อย่างให้เกิด</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ชุมชนเกิดความตระหนักและเห็นปัญหาไฟป่า หมอกควัน เป็นปัญหาที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไข ๒. เกิดเครือข่าย ทีมงานที่เข้มแข็งในการแก้ปัญหาได้อย่างทันทีและเกิดถ้อยความยั่งยืน ๓. มีสวัสดิการช่วยเหลือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบในชุมชน เช่น กลุ่มเปราะบาง <p>๓) ใครทำ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แกนนำในชุมชนเป็นหลัก คนในชุมชนทุกคนมีส่วนร่วมและเครือข่ายในทุกพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบร่วมกัน ประสานความร่วมมือเพื่อควบคุม ป้องกันและแก้ปัญหาให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน 	

เรื่องที่ ๑๑ : เยาวชนหนองสนิทจิตอาสาพลัส

ชื่อวิทยากร: นางสาวนภัสวรรณ จำปาทอง

เบอร์โทรศัพท์: ๐๙๔ - ๘๐๙๒๐๓๗

ตำแหน่ง: ประธานกลุ่มเยาวชนหนองสนิทจิตอาสาพลัส

พื้นที่: องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสนิท
อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

กลุ่มเยาวชนตำบลหนองสนิทก่อตั้งโดยการนำสภาเด็กฯที่มีอยู่เดิมแล้วมารวมกลุ่มกับกลุ่มกับอาสาสมัครวิชาชีพตำบลหนองสนิทที่มีเยาวชนรวมกลุ่มกันทำงานจิตอาสา ทางตำบลหนองสนิทมีแนวคิดว่าจะสร้างเครือข่ายการทำงานให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และมีความต่อเนื่อง จึงได้นำ ๒ กลุ่มนี้มารวมตัวกันและตั้งชื่อกลุ่มใหม่ว่าเยาวชนหนองสนิทจิตอาสาพลัส ที่ร่วมกันขับเคลื่อนงานกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เยาวชนในตำบลหนองสนิทมีพื้นที่สร้างสรรค์ในการมาร่วมทำกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้กับเด็กเยาวชน เราจึงมีการจัดค่ายพัฒนาศักยภาพให้เยาวชนให้เขาได้เห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อเติมพลังแรงใจให้เขาได้กลับมาทำกิจกรรมต่อในพื้นที่ หลังจากที่ทำทางตำบลหนองสนิทได้สำรวจข้อมูล TCNAP พบว่ามีอัตราการติ่มสุราของนักดื่มหน้าใหม่ และข้อมูลการติ่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะ ร้อยละ ๒.๑๑

จากข้อมูลดังกล่าว กลุ่มเยาวชนหนองสนิทจิตอาสาพลัสจึงได้นำข้อมูลมาออกแบบ วางแผนในการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีการจัดกิจกรรมการทำสัญลักษณ์ลดจุดเสี่ยงในเส้นทางที่เกิดอุบัติเหตุค่อนข้างบ่อยในชุมชน โดยการนำวัสดุเหลือใช้มาทำสัญลักษณ์แจ้งเตือนให้ผู้ขับขี่รถจักรยานไปผ่านมาช่วยชะลอความเร็วลง นอกจากนี้เรายังมีกิจกรรมรณรงค์ให้้องคนใหม่ๆ เข้ามาร่วมกิจกรรมในทุกๆ ปี ส่งต่อรุ่นต่อรุ่น เพื่อให้การทำงานของเด็กและเยาวชนมีความต่อเนื่องมากขึ้น จากการทำเราได้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทำให้พื้นที่ตำบลได้เข้ามาเรียนรู้แลกเปลี่ยนศึกษาดูงานในพื้นที่ตำบลหนองสนิทของเรา จึงเป็นความภาคภูมิใจของกลุ่มเรา จากที่เราเริ่มต้นจากจุดเล็กๆ มันสามารถที่จะขยายผลให้เรามีความเข้มแข็งมากขึ้น น้องๆ หลายคนในกลุ่มกล้าที่จะขึ้นมาพูด มาถ่ายทอดในสิ่งที่ตัวเองได้ทำและสิ่งที่ตัวเองได้รับให้กับคนอื่นฯ ได้รับรู้ จากกิจกรรมนี้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการลด ละ เลิก เหล้าของกลุ่มเยาวชนได้ยังไง ในการรณรงค์การละเลิกเหล้าของเราจะใช้กิจกรรมมาเป็นเครื่องมือเพื่อให้เขาตระหนักในคุณค่าของตนเองตระหนักในความเป็นเยาวชนที่มีพลังที่ไม่ใช่ภาระของครอบครัวหรือชุมชน เราไม่เคยบอกเขาว่าถ้าเขาอยากมาทำกิจกรรมเขาจะต้องเลิกเหล้าแต่เราเปิดโอกาสให้เยาวชนทุกคนไม่ว่าจะในระบบหรือนอกระบบ จากที่กลุ่มเยาวชนเราได้เข้ามาร่วมทำกิจกรรมจึงทำให้พวกเขาเลือกที่จะไม่เข้าไปยุ่งกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสิ่งเสพติดต่างๆ เพราะพวกเขามีพื้นที่มีตัวตนในชุมชน ทำให้เขาได้ใช้เวลาว่างไปกับกิจกรรมมากกว่าการไปยุ่งกับอบายมุขต่างๆ

จากกิจกรรมที่เราทำมาทั้งหมดจะสำเร็จไม่ได้เลยหากไม่มีบุคคลเหล่านี้เข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนพวกเรา ไม่ว่าจะเป็นผู้นำของ ๔ องค์กรหลัก ผู้ใหญ่ใจดี ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการดูแลและให้คำปรึกษาพวกเรามาโดยตลอด นอกจากนั้นเรายังมีการทำงานแบบมีส่วนร่วมบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ เช่น โรงเรียน รพสต. กศน. บ้านพักเด็กและเยาวชน มูลนิธิสยามกัมมาจล เครือข่ายองค์กรงดเหล้า จะเห็นได้ว่าการทำงานของเราไม่ได้ปล่อยให้เยาวชนทำงานเพียงลำพัง มันจึงเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในตำบลหนองสนิทของเราที่จะร่วมกันขับเคลื่อนงานรณรงค์งดเหล้าและงานอื่นๆ ภายในตำบลของเรา

เรื่องที่ ๑๒ : การควบคุมการบริโภคยาสูบในมิติศาสนา

ชื่อวิทยากร: นายเข้มชูติน รอดชะ

เบอร์โทรศัพท์: ๐๙๓ - ๘๗๓๓๐๗๖

ตำแหน่ง: หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข

พื้นที่: เทศบาลตำบลมะรือโบตก

อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

“พวกเจ้านั้น เป็นประชาชาติที่ดีเลิศ ที่ใช้ให้ปฏิบัติความดีความชอบ และห้ามปรามในสิ่งที่มีชอบ” ประชาชนในพื้นที่ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ถึงร้อยละ ๒๓.๕ ซึ่งในหลักการของศาสนามี ข้อบัญญัติ “ห้าม” และอย่าได้โยนความพินาศสู่ตัวเจ้า ด้วยน้ำมือของเจ้า ประกอบกับท่านศาสดาได้กล่าวไว้ “ต้องไม่ทำในสิ่งที่เป็นโทษต่อตัวเองและสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น” จึงได้ลงมือปฏิบัติการควบคุมการ บริโภคยาสูบในพื้นที่

ใช้กลไกการสร้าง

- ๑) การรับรู้ร่วมกันด้วยการรณรงค์
- ๒) คนต้นแบบ
- ๓) กติกามาตรการทางสังคม
- ๔) สภาพแวดล้อม

การมีส่วนร่วม

- ๑) กลุ่มทุนทางสังคม/ชุมชน
- ๒) ๔ องค์กรหลัก ได้แก่ ท้องที่ ท้องถิ่น องค์กรชุมชน รัฐ

การหนุนเสริม

- ๑) การเชิดชูเกียรติคนต้นแบบ/บ้านไร่คว้น
- ๒) ทักษะชีวิต/แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๓) คลินิกช่วยเหลือกบฏหรือในชุมชน

ซึ่งจากการดำเนินงานในพื้นที่ ทำให้เกิดรูปธรรมคือ เกิดสถานที่ราชการปลอดบุหรี่ จำนวน ๓ แห่ง ศาสนสถานปลอดบุหรี่ ๘ แห่ง โรงเรียนไร่คว้น ๑๐๐ % บ้านไร่คว้น ๒๘๐ หลัง และคนต้นแบบ ๒๒๐ ราย

เรื่องที่ ๑๓ : การหนุนเสริมการควบคุมการบริโภคยาสูบและแอลกอฮอล์โดยชุมชน	
ชื่อวิทยากร: นายวรวรรณ คำภักดิ์	เบอร์โทรศัพท์: ๐๖๔-๓๖๕๔๒๕๔
ตำแหน่ง: ผู้อำนวยการ	หน่วยงาน: โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านดอนแก้ว ตำบลรองเคาะ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

ปัญหาหลักของคนในชุมชนคือเรื่องเศรษฐกิจ แต่การแก้ไขปัญหาของชุมชนเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้สำเร็จเป็นเรื่องที่ยากหรือเป็นไปได้น้อยมาก เพราะชุมชนต้องมีความสมดุลในมิติต่างๆ ทั้งมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม มิติสุขภาพ มิติสิ่งแวดล้อม มิติการเมืองการปกครอง ตามบริบทหรือวิถีของชุมชน ถึงจะทำให้ชุมชนนั้นมีสุขภาวะที่ดี

ซึ่งในการดำเนินงานควบคุมและลดการบริโภคยาสูบและแอลกอฮอล์ มีกลไกสำคัญในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การสร้างเส้นทางความสำเร็จหรือเส้นทางสู่เป้าหมายของคนต้นแบบ ครอบครัวต้นแบบในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม
๒. สร้างวิธีประเมินตนเองถึงความจริง ตามเส้นทางเพาท์เป็นแรงกระตุ้นถึงความเป็นไปได้ของเป้าหมาย
๓. สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้บุคคลต้นแบบ ครอบครัวต้นแบบ สามารถเรียนรู้ที่จะแก้ไข ปรับปรุงเส้นทางสู่เป้าหมายหากพบปัญหาอุปสรรค หรือเร่งระยะเวลาความสำเร็จหากพบโอกาสดีๆ ตามบริบทหรือวิถีชุมชน

จากการดำเนินงาน เกิดรูปธรรมความสำเร็จและความภาคภูมิใจ ดังนี้

๑. จากตัวเรา และครอบครัวเราเอง ได้ทดลองทำเองและนำประสบการณ์ที่ได้ ประยุกต์ใช้เพื่อให้คำปรึกษากับคนในชุมชนที่มีความมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงชีวิตให้ดีขึ้น (บุคคล ครอบครัวต้นแบบ)
๒. ครอบครัวบุคคลต้นแบบในชุมชนที่สามารถพัฒนาจากคนติดเหล้า ไม่มีเป้าหมายชีวิต ครอบครัวขัดแย้ง สู่ครอบครัวอบอุ่นมีความเป็นอยู่ที่มีความสุขตามภาวะของตนเอง
๓. บุคคลต้นแบบ ครอบครัวต้นแบบสามารถสร้างเครือข่ายและมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชน
๔. เกิดนวัตกรรมต่างๆ ในชุมชน